निजी क्षेत्रका लगानीकर्ता र स्थानीय सरकारको समन्वय र सहकार्यमा आर्थिक विकास कार्यक्रमको प्रतिवेदन

कार्यक्रमको औचित्यः

ग्रामीण विकासका लक्ष्यहरू हासिल गर्न निजी लगानीकर्तालाई परिचालनका लागि आवश्यकता र महत्वलाई आत्मसात गर्दैं प्रभावकारी अन्तर क्षेत्र समन्वय र सहजीकरण मार्फत् लगानीकर्ताको मनोवल बढाउँदै विश्वास आर्जन गर्न लगानी प्रवर्द्धनका विभिन्न कार्यहरू सञ्चालन गर्ने गरी लगानीका लागि अनुकुल वातावरण प्रदान गरी निजी लगानीकर्तालाई उत्प्रेरित गर्न आवश्यक लगानी योग्य आर्थिक विकास परियोजनाको पहिचान, छनौटले कृषकहरुलाई आय आर्जनमा समावेशीकरण गरी जीवनस्तर सुधार गर्ने । ग्रामीण अर्थतन्त्रमा निजीक्षेत्रको भूमिकाबारे कुरा गर्दा सर्वप्रथम आर्थिक विकास गर्न उत्पादनशील क्षेत्रमा लगानी वृद्धि गर्नुपर्छ भन्ने कुरालाई ध्यान दिनुपर्छ । ग्रामीण क्षेत्रमा कृषि उत्पादन वृद्धिमा लगानी गर्ने उत्पादनमा जोड दिने कार्य अगाडी वढाउने तिर ध्यान जान सकेको छैन । स्थानीय सरकारले पनि यसलाई माइनस्टोनको रुपमा लिन सकेको अवस्था अझै वन्न नसकिएको अवस्था छ । गाउघरतिर अलि अलि पुँजी भएका मानिसहरु शहरतिर पलायन हुने गाउमा वस्ने मानिसको जीवनस्तर उठाउने वा देशको आर्थिक वृद्धिका लागी लगानी नगर्ने । त्यसो हुँदा उत्पादनशील क्षेत्रमा कसरी लगानी बढाउनु स्थानीयतहको अहिलेको आवश्यकता हो ? यसका लागि सरकारी र निजीक्षेत्र दुवैको प्रयास हुनु आवश्यक छ । यी दुवैले एकअर्कालाई सहयोग गरेर अघि बढ्ने बातावरण भयो भने उत्पादनशील लगानीमा वृद्धि हुन्छ र आर्थिक विकास हुन्छ । त्यसैले निजीक्षेत्रको उत्पादनशील लगानीका लागि स्थानीय सरकारको नीति, कार्यक्रम, दृष्टिकोण र लगानी संरचना अत्यन्त महत्वपूर्ण हुन आउँछ ।

निजीक्षेत्रले लगानी गर्नुपूर्व मूलतः नाफा र जोखीमको विश्लेषण गर्छ । लगानी गरेर उत्पादन हुन्छ र नाफा आर्जन हुन्छ, त्यसको पुनः लगानी गर्न सकिन्छ । त्यस क्रममा आमजनताले रोजगारी पाउँछ, पूँजी दिनेले ब्याज पाउँछ भने यसको व्यवस्थापन गर्ने पनि त्यसबाट प्रतिफल पाउँछ । त्यसकारण जोखिम र प्रतिफलका बीचको सन्तुलत निजीक्षेत्रको लगानी गर्नुको मुख्य आधार हो । जोखीमको संरचनामा सबभन्दा ठूलो जोखिम के भने निजीक्षेत्रको एउटा उद्यमीले लगानी गर्दा उत्पादित वस्तु विक्री वितरण, शान्तिसुरक्षा, लगानीको संरक्षण, झैझगडा, मुद्दामामिला परेमा न्याय पाउने कुराको सुनिश्चितता कुन तहमा छ भन्ने हेर्छ । अर्थात् राज्यले खडा गरेका संरचनाहरूले उसको जोखिमलाई वढाउँछन् वा कम गर्छन्, लगानीमा यो महत्वपूर्ण कुरा हो । राज्यले यदि सामान्य शान्तिसुरक्षा पनि दिन नसक्ने हो भने जोखिम धेरै वढ्छ । जति धेरै जोखिममा काम गर्नुपर्छ, त्यति नै बढी प्रतिफल

खोज्नु स्वाभाविक नै हो । यस्तो हुँदा धेरै प्रतिफल हुने क्षेत्रमा मात्रै लगानी हुने अन्य ग्रामीण कृषि उत्पादन क्षेत्रमा लगानी नहुने स्थिति सृजना हुन्छ ।

अर्कोतिर, पूँजीगत लगानीको सुरक्षाको सवाल पनि त्यत्तिकै महत्वपूर्ण छ । भोलि गएर लगानीमा राज्यको हस्तक्षेप हुँदैन भन्ने सुनिश्चितताले पनि जोखिमको दर निर्धारण गर्छ । तेस्रो कुरा, लगानीकर्ताले दोस्रो पक्षसँग गरेको सम्झौता अनुसार कार्य लागू हुन्छ कि हुँदैन भन्ने न्यायिक सुरक्षाको चिन्ता पनि त्यत्तिकै छ । कसैले सम्झौता उल्लङ्घन गर्छ भने त्यसलाई कारवाही हुन्छ कि हुँदैन वा त्यसको पालना कानूनले गरिदिन्छ कि दिँदैन भन्ने कुराले खास अर्थ राख्छ । यदि न्यायिक सुरक्षाको निश्चितता हुँदैन भने जोखिम बढ्छ ।

यसरी जोखिमसँग जोडिएका यी तत्वहरूलाई सकेसम्म कम गर्ने कामचाहिँ स्थानीय सरकारको हो । शान्तिसुरक्षा, सम्पत्ति र न्यायिक सुरक्षाको सुनिश्चितता गर्ने काम स्थानीय सरकारको हो । यसमा स्थानीय सरकार चुकेको खण्डमा जोखीम बढ्छ र निजीक्षेत्रले लगानी गर्ने वातावरण हुँदैन ।

स्थानीयतहमा अहिलेको लगानीको परिप्रेक्ष्यमा जोखिम धेरै बढेको छ । ग्रामीण वस्तीमा बसाई सराईलाई रोक्ने देखि शान्तिसुरक्षाको वातावरण बनाउने जस्ता कार्यहरु छन । अहिले जसले जुनसुकै कुरा गर्दा पनि उद्यमी वातावरणको कमी छ । कहिकतै सम्पत्तिको संरक्षणमा नहुने हो कि अन्योल जस्तो छ ।

कसैले धोका दियो भने न्यायिक सुरक्षा पाउँछु भन्ने लगानीकर्ताले सुनिश्चितता बोध गर्ने अवस्था पनि न्यून छ । यो बेलामा स्थानीयतहमा लगानी गर्नु भनेको जोखीमपूर्ण छ भन्नेमा आन्तरिक तथा बाह्य दुवै लगानीकर्तालाई पर्नु स्वाभाविक हो ।

जोखीममा लगानी गरे पनि त्यसबाट प्रतिफल आउने गरी स्थानीय सरकारले पूर्वाधारमा लगानी गरेको छ कि छैन भन्ने अर्को महत्वपूर्ण कुरा हो । त्यस्ता पूर्वाधार विकास गरिदिने प्रतिबद्धता स्थानीय सरकारले समयमा पूरा नगर्दा कैयौं निजी लगानीकर्ताको लगानी डुबेका उदाहरण हामीकहाँ छन् । कतिपय स्थानमा बिजुलीको प्रसारण लाइन र सडक नबनाइदिँदा अलपत्र परेका छन् । यसरी निजीक्षेत्रको लगानीको स्तर वृद्धि गरिदिने खालको प्रतिबद्धता स्थानीय सरकारले भनेको समयमा गरेको वाचा पूरा गर्छ कि गर्दैन ? अथवा तिनको उत्पादन वृद्धिमा सघाउ हुने खालको लगानी राज्यले समयमा गर्न सक्छ कि सक्दैन भन्ने कुराले लगानीको प्रवर्द्धनमा भूमिका खेल्छ । यस्तो क्षमता स्थानीय सरकारमा नभए लगानीको वातावरण स्थानीयतहमा बढ्दैन ।

अहिले स्थानीय तहमा धेरै मानिस कृषि उत्पादनमा लगानी गर्न उत्साहित भएका छन् । त्यसकारण यो वातावरणमा सुधार गर्न स्थानीय सरकार सक्षम हुनुपर्‍यो । स्थानीय सरकारले आफूले भनेको कुरा पूर्ति गर्न सक्नु प-यो । सकेन भने स्थानीय सरकारले मलाई हर्जना तिर्छ भन्ने लगानीकर्तामा विश्वास दिलाउनु पर्‍यो । लगानीकर्ताले कुन क्षेत्रमा लगानी गर्दा बढी प्रतिफल पाइन्छ त्यही क्षेत्रमा लगानी

गर्छ । स्थानीयतहभित्र लगानी सुरक्षा कमजोर बनेको अवस्थामा अर्को स्थानीयतहमा लगानी गर्ने वैकल्पिक बाटो लगानीकर्ताले खोज्छ । त्यसले ग्रामीण भेगमा भएको अलिकति पूँजी पनि पलायन गराउँछ । विश्वव्यापीकरणको आजको युगमा जति रोक्न खोजे पनि विभिन्न छिद्रबाट लगानी बाहिरिन्छ । अहिले त्यही भइरहेको छ । समग्र आर्थिक वृद्धि तथा विकासका लागि स्थानीय सरकारले आफ्ना प्रणाली, नीति, कार्यशैलीमा अविलम्ब सुधार गर्नुपर्छ । तब मात्र स्थानीयमा आर्थिक विकासमा लगानी वृद्धि हुने निश्चित छ ।

मैक विउ उत्पादन कार्यक्रम परिचय :-

स्थानीयतहमा प्राप्त स्रोतसाधनलाई जनताको जीवनस्तर उकास्न प्रयोग गरी लगानीमा वृद्धि गर्दै लैजानु आर्थिक विकासको सूचक मानिन्छ । कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा वृद्धि, जनताले रोजगारी र आय–आर्जनमा बढोत्तरीको अनुभूती गर्नु पनि आर्थिक विकासको लक्षण हो ।

बहुसङ्ख्यक जनताको जीविकाको आधार कृषि उत्पादनको साधन 'जमीन निजी स्वामित्वमा रहेको तथ्य विश्वकै लागि उदाहरणीय पक्ष हो । तर, कृषिको व्यवसायीकरणमा परिवर्तन हुन नसकेको मात्र छैन, पछिल्ला दिनमा जमीन बाँझै राख्ने प्रवृत्ति बढेको छ । हालैका दिनमा कृषिमा लगानीकर्ताहरूको ध्यान खिचिएको पाइन्छ । तर, व्यापारबाट आवश्यकता पूर्ति गर्ने सहज पद्धतिले प्रोत्साहन पाएको छ । हुन त निजीक्षेत्र फस्टाउँदा हुने फाइदामा जनतालाई रोजगारी, सरकारलाई कर, आवश्यकताअनुसार संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत सामाजिक आर्थिक उन्नतिमा टेवा पनि पर्छ ।

निजीक्षेत्रको निर्णय पद्धति छिटोछरितो, उचित विचार विमर्शसहित हुन्छ भन्ने सामान्य कुरा हो । त्यसैले त निजीक्षेत्र ठूलो स्वरमा भन्छ, 'आर्थिक विकासका मुद्दा निजीक्षेत्रलाई छाडिदेऊ, सरकार उचित नीति र सहजीकरणमा लाग । यो उक्ति झट्ट हेर्दा हो ! भन्ने लागे पनि नेपालमा अनेक बहानामा जनता शोषण र मारमा परेकै छन् ।

सारमा भन्नुपर्दा निजीक्षेत्रले सरकारी नीति ठीक हुने र कानूनसम्मत व्यवहार पाएमा उद्यम व्यवसायको विकास र विस्तारमा प्रोत्साहन पाउने तथ्य निर्विवाद छ । रोजगारी वृद्धि, वस्तु र सेवाको उत्पादन वितरणमा परिणात्मक एवम गुणात्मक फड्को मार्न सक्छ, जुन मुलुकको विकासको दिगो प्रवृत्ति बन्न सक्छ ।

कार्यक्रम स्थान :- भागेश्वर गाउँपालिका अन्तरगत वार्ड न २,४ र ५

१ कालभैरव जलवायु अनुकुलन वातावरण सरक्षण कृषक समुह

२ कैलपाल जलवायु अनुकुलन वातावरण सरक्षण कृषक समुह

३ सल्लेरी जलवायु अनुकुलन वातावरण सरक्षण कृषक समुह
४ त्रिवेरी कृषक समुह
५ भद्री भट्ट आर्कुडा वार्ड न ४
मैक विउ उत्पादन कार्यक्रम :- ५ वटा समुहको ५९ घरपरिवार आर्थिक विकास आयोजना गौरब (प्राथमिकता प्राप्त) आयोजना रहेको छ।

आर्थिक विकासमा निजीक्षेत्रको नेतृत्व

नेपाल भौगोलिक विविधताले भरिएको छ । यसमा खासगरी कृषि, पर्यटन, मुख्यत अधिक लाभपूर्ण क्षेत्र हुन् । भूपरिवेष्टित देश नेपालमा यसको भौगोलिक अवस्थितिको बेफाइदा त छ नै । तर, यसका फाइदाका पक्ष पनि हामीसँग उत्तिकै छन् । भारत र चीनबाहेक अन्य देशसँग सीधा सीमा नजोडिएका कारण कच्चा पदार्थ आयात तथा वस्तु निर्यातमा लागत बढ्ने वा ढुवानी खर्च धेरै हुनेजस्ता बेफाइदा छन् । तर, फाइदाको कुरा दुवै छिमेकी उदीयमान आर्थिक शक्ति राष्ट्रका रूपमा विकास भइरहेका छन् । उच्च जनसङ्ख्या र क्रय क्षमता भएका यी देशमा हाम्रो बजार विस्तार गर्न सकिने प्रशस्त सम्भावना छ ।

अर्कोतिर ठूलो अर्थतन्त्र भएका यी देशको औद्योगिक क्षमता पनि हाम्रो भन्दा धेरै माथि छ । हाम्रो क्षमताका उद्योगले ती देशसँग प्रतिस्पर्धा गर्न कठिन छ । तर, नेपाल पनि विश्वव्यापार सङ्गठनको सदस्य भइसकेकाले हामीले खुला बजार अर्थतन्त्रबाट फाइदा लिन सक्छौं । अतिकम विकसित राष्ट्रमा पर्ने नेपाल विश्वव्यापीकरणको प्रक्रियामा पनि सँगसँगै अघि बढेको छ । यसको सदस्यको नाताले नेपालले निर्यातमा विभिन्न किसिममा छुट तथा सुविधा उपभोग गर्न पाउने व्यवस्था छ । हाम्रा मालसामानका लागि सहुलियत पूर्ण प्रवेशको सुविधा उपलब्ध छ ।

नेपालमा सामुद्रिक सतहदेखि उच्च हिमाली क्षेत्रमा हुने सबै खालका कृषि उत्पादनमा आधारित उद्योग सञ्चालन हुन सक्छन् । खासगरी कृषिमा व्यावसायिक एवम् वैज्ञानिक खेती प्रणाली भित्र्याउन सक्नुपर्छ । पर्यटन क्षेत्रले प्रत्यक्षपरोक्ष रूपमा ठूलो सङ्ख्यामा रोजगारीका अवसर सृजना गर्न सक्छ । तर, सोही किसिमको कार्यनीति बनाएर काम गर्नुपर्छ । सिङ्गापुरमा ७ लाख जनसङ्ख्या छ भने सोही सङ्ख्यामा पर्यटक आउँछन् । तर, हामीकहाँ जनसङ्ख्या ३ करोड हाराहारी भए पनि १० लाख पर्यटक ल्याउन सकिएको छैन । आएका पर्यटकलाई पनि बढीभन्दा बढी समय नेपालमा राख्न नसक्दा राष्ट्रले खासै लाभ लिन सकेको छैन ।

अब व्यक्तिगत स्वार्थभन्दा माथि उठेर मुलुकको हितमा सबैले सोच्ने र राष्ट्रिय मुद्दामा एकजुट हुने वेला आएको छ । पछिल्लो समय लगानीको वातावरण बन्दै गएको छ । प्रत्यक्ष निजी लगानीका लागि वातावरण सहज बनेको छ । निजीक्षेत्रमा पनि अस्वस्थ प्रतिस्पर्धा गर्ने, एकअर्कालाई छिर्के हान्ने,

व्यावसायिक सङ्घसंस्था भित्रै एकअर्कालाई नङ्ग्याउने र लखेट्ने कामलाई कम गर्नुपर्छ। यसले समग्र निजीक्षेत्रलाई नोक्सान गर्ने कुरा बुझ्नुपर्छ । आधुनिक व्यापारिक युगमा कसरी हामी अघि बढ्न सक्छौं भन्ने विषयमा गम्भीर भएर लाग्नमा हामीले पनि सहयोगीको भूमिका निभाउनु पर्ने जरुरी छ ।

बजेट :- **उत्पादनमा आधारित**

कार्यान्वयन आ . व. ०८०/०८१ **देखि ०८१/०८२**

प्रक्रिया :- सामाजिक परिचालन र विउ विजन वितरण ५०५ के जी रामपुर कम्पोजिट (मुल विउ)

उत्पादन हुने क्षेत्र : ३३६ रोपनी

कार्यक्रमका चरण

पहिलो चरण

भागेश्वर गाउँ पालिकाका अध्यक्ष, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, कृषि विकास ईकाइ प्रमुख र शिखरधुरा विउ विजन केन्द्र प्रा लि का प्रोपराईटर बीच कृषकहरुको लागि आर्थिक विकास सम्वन्धि स्थानीयतहका प्राथिमकता परेका सम्भावित क्षेत्रको उत्पादनको वारेमा छलफल गरी मकै विउ उत्पादनको मुख्य क्षेत्र पहिचान सम्वन्धित कृषक र सरोकारवाला वीच छलफल गरियो ।

दोस्रो चरण

भागेश्वर गाउँ कार्यपालिका सहित अध्यक्ष, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, कृषि विकास ईकाइ प्रमुख, कृषक समूहका प्रतिनीधि र शिखरधुरा विउ विजन केन्द्र प्रा लि का प्रोपराईटर बीच कृषकहरुको लागि आर्थिक विकास सम्वन्धि स्थानीयतहका प्राथिमकता परेका सम्भावित क्षेत्रको उत्पादनको वारेमा छलफल गरी मकै विउ उत्पादन गर्ने, उत्पादित मकैको मुल्य, विमा, उत्पादन गर्ने व्यक्तिकोलागि मकैमा लाग्ने रोग किरा रोकथाम औषधीमूलो लगायत प्राविधिक सेवा सञ्चालन सम्वन्धी सरोकारवाला बीच छलफल गरियो।

तेस्रो चरण

भागेश्वर गाउँ कार्यपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, कृषि ज्ञान केन्द्र डडेल्धुराका प्रतिनीधि कृषि विकास ईकाइ प्रमुख, चारै समुहका उपभोक्ता कृषकहरु र शिखरधुरा विउ विजन केन्द्र प्रा लि का प्रोपराईटर बीच कृषकहरुको लागि आर्थिक विकास सम्वन्धि स्थानीयतहका प्राथिमकता परेका सम्भावित क्षेत्रको उत्पादनको वारेमा छलफल गरी मकै विउ उत्पादन गर्ने, उत्पादित मकैको मुल्य, विमा, उत्पादन गर्ने व्यक्तिकोलागि मकैमा लाग्ने रोग किरा रोकथाम औषधीमूलो लगायत प्राविधिक सेवा सञ्चालन सम्वन्धी सरोकारवाला वीच छलफल सहित उत्पादन गरेपछि बजार मुल्य सहितको खरिद गरिने कृषकहरु बीच ३ पक्षीय सम्झौता गरियो।

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

चौथो चरण

भागेश्वर गाउँ कार्यपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, कृषि विकास ईकाइ प्रमुख, चारै समुहका उपभोक्ता कृषकहरु र शिखरधुरा विउ विजन केन्द्र प्रा लि का प्रोपराईटर वीच भएको ३ पक्षीय सम्झौता अनुरुप कृषकहरुलाई मकै विउ वितरण मिति २०८१/१/२९ गरियो ।

कार्यक्रम कार्यान्वयनको अवस्था:

शीर्षक	के जी	हालसम्मको वितरण	उत्पादन हुने जग्गा रोपनी	कैफियत
मकै विउ (मुल विउ)	५०५	५०५	३३६	

कार्यक्रम र बजेटको कार्यान्वयन प्रगतिको अवस्था:

मुख्य क्रियाकलापहरु	मुख्य उपलब्धि	कैफियत
४ समुहका कृषकहरुको आय आर्जनमा टेवा पुगी जीवनस्तरमा सुधार हुनेछ	सम्झौता भई उत्पादनको लागि कार्य भइरहेको।	

कार्यक्रम संचालनमा देखिएका समस्याहरु:

कृषि पेशलाई पैतृक पेशाको रुपमा अपनाएका छौं ।कुन बाली कस्तो माटोमा लगाउने,पोषण कति दिने ,बिषादी,रासायनिक मल कति दिने भन्ने कुराको पुर्ण ज्ञान् दिने प्राविधिक र तालिम,सिचाइ ,यांत्रिक करण अभावका कारण किसान पछि परेका छन। हामीकहाँ औपचारिक कृषि शिक्षा हासिल गरेका जनशक्ती नगण्य छन् ।

ज्ञान र तालिम अभावका कारण किसानहरु जथाभावी रासायनिक मल र विषादि विक्री गर्ने स्थानीय व्यापारीहरुवाट ठगिईरहेका छन यस्तो समस्यालाई मध्यनजर गरि गाउँ गाउँमा हरेक किसान को पहुँचमा हुनेगरी प्राविधिक खटाउनु आवश्यक छ ।किसान लाई लाखौं को अनुदान को आस देखाउनु भन्दा किसानका बालीमा आइपर्ने समस्या को समाधान स्थानीय सरकारले गर्नु आवश्यक छ।

यो पेसालाइ छिटो र सरल गर्न यांत्रिकरण आबश्यक हुनाले स्वदेशी उत्पादनलाई प्राथमिकता दिनुका साथै स्थानीय स्तरका आर्य आर्जनलाई पनि प्रोत्साहन गर्नु आबश्यक देखिन्छ ।

शित भण्डारहरु निर्माण गर्ने र किसानका लागि बीउ मल तथा कृषि औजार सुपथ मुल्यमा उपलब्ध गराउनु पर्छ। स्वदेश मै बीउ बिजन उत्पादन कृषक स्तर बाटै हुनु पर्छ। हाल किसानको समस्या ऋण अनुदान भन्दा पनि उत्पादित वस्तुको बजार सुरक्षा हो । त्यसकारण वार्षिक मुद्रा स्फिती दरका आधारमा न्युनतम आधार मूल्य तोकिदिनुपर्छ ।

किसान को भावना बिपरित मौलाएको बिचौलिया पद्धती बन्द गरि संस्थागत वजार संयन्त्र कायम गर्नुपर्छ । बाली बिमा र न्यून शुल्क ब्याजदर मा ऋण प्रवाह गर्नुपर्ने हुन्छ। तत्कालीन समस्या उत्पादनलाई कसरी व्यवस्थित र आधुनिकिरण गर्ने भन्ने नीतिगत अन्यौलता हो ।

उचित निति नियम हुने हो भने कृषक लगानी गर्न पनि तयार छन् केवल ठुला योजना लाई राष्ट्रले निगरानी गर्नु आवश्यक छ। यसले बढ्दो गरिबी र बेरोजगारी अन्त्य गर्न सहयोग पुग्ने छ । त्यसकारण राज्यले ठुला कुरा भन्दा पनि किसान का साना साना कुरामा ध्यानाकर्षण गर्न आवश्यक छ

कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि सुझाव/सल्लाहहरू:

- कार्यक्रम निर्धारित समय भित्र कार्य सम्पन्न हुने गरी व्यवस्था मिलाउनु पर्ने।
- अव अन्य क्षेत्रको पहिचान गरि अन्य निजी लगानीकर्तालाई लगानी गर्ने वातावरण सिर्जना गर्ने ।
- गुणस्तरीय कृषि उत्पादन हुनुपर्ने ।
- प्राविधिकको प्रत्यक्ष निगरानी र निर्देशन वमोजिम कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने ।
- सम्वन्धित साईट प्राविधिकको निर्देशन पालना गर्ने ।
- कार्यालयले खटाइएको प्राविधिकले कार्यक्रम अवधिभर कार्यस्थलको प्रत्यक्ष निगरानी गर्नुपर्ने ।

फिल्ड प्रतिवेदन

खगेन्द्र भारती,प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

प्रेम सिह घोटा, योजना अधिकृत

महेन्द्र वहादुर साउँद कृषि स्नातक

दान सिह विष्ट कृषि प्राविधिक,फोकल पर्सन

हालसम्मको अवस्थाका क्रममा खिचिएको तस्वीरहरु

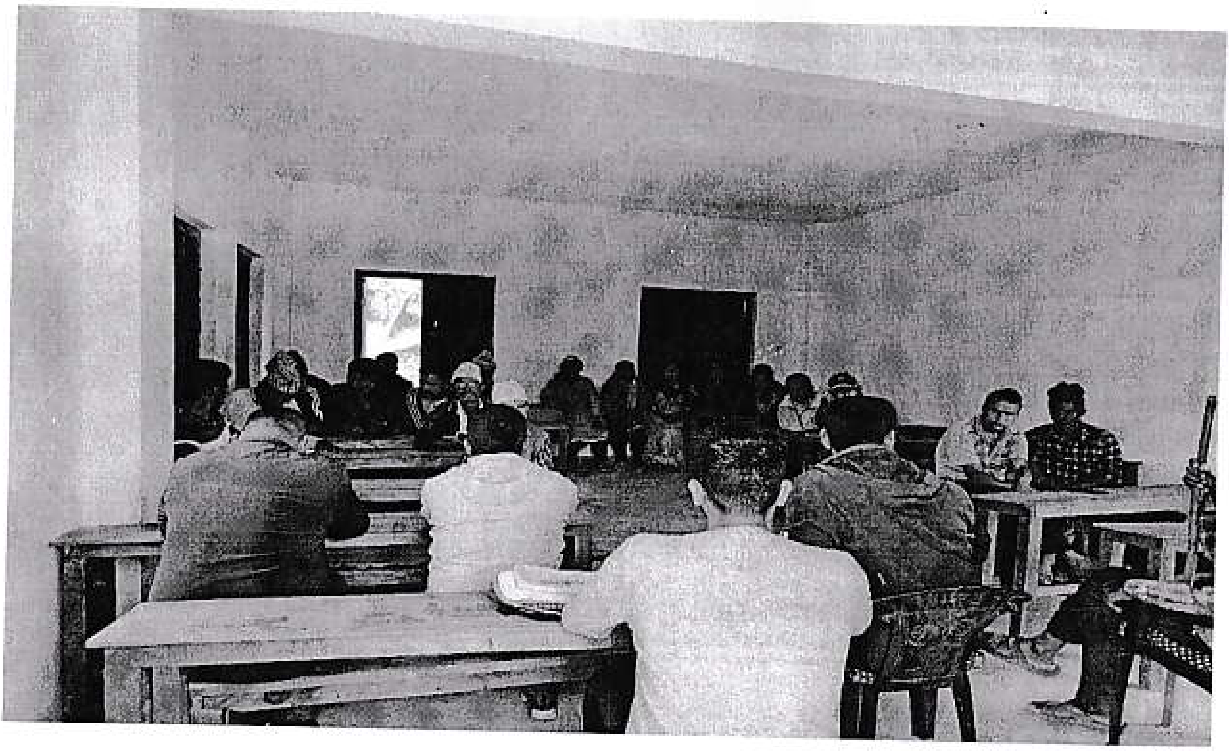

९८५८७५१६७५

आज मिति २०८० साल चैत्र १६ गतेका दिन भागेश्वर गाउपालिका को आयोजनामा निजी क्षेत्र संगको साझेदारीमा मकै बिउ बृद्धी कार्यक्रम संचालनको लागी गा.पा. अध्यक्ष श्री हेमराज चटौत ज्यूको अध्यक्षतामा वडा नं. ५ बेपालीगाड का कृषकहरु संग एक दिने छलफल कार्यक्रम संचालन गरियो।

उपस्थीती

श्री हेमराज चटौत गा.पा. अध्यक्ष
श्री खगेन्द्र भारती प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
श्री तारी सिं ठकुराठी ~~कृषि शाखा~~ (अधिकृत शाखा प्रमुख)
श्री महेन्द्र बहादुर खड्का कृषि प्राविधिक
श्री कर्ण बहादुर खड्का बिउ व्यवसायी डडेल्धुरा
श्री दिल बहादुर मडै वा.अ.५ भागेश्वर गा.पा.
श्री राजेन्द्र सिं. पन्त कैलपाला गोलवाडा पुकुलिका अध्यक्ष
श्री हयात सिं० भट्ट त्रिवेणी कृषि तथा पशुपालन अ
श्री भोगराज नाथ तल्लोदेउ गोलवाडा का
श्री चन्द्र देव भट्ट त्रिवेणी कृषि समूह
श्री चन्द्र कान्ता भट्ट " "
श्री नैन सिंह पाल्नी " "
श्री लाला कुमारी भट्ट " "
श्री भोगराज भट्ट " "
श्री राम सिंह पाल्नी " "
श्री गगन नाथ नाथ कैलपाला समूह
श्री हरि नाथ " "
श्री राम नाथ " "
श्री मानबोगी नाथ तल्लोदेउ समूह
श्री कृष्णा नाथ " "
श्री धौपती देवी नाथ कैलपाला समूह
श्री मानमती देवी [illegible] " "
श्री निरन्जन भट्ट त्रिवेणी समूह
श्री महेन्द्र राज भट्ट " "
श्री लालिता भट्ट त्रिवेणी समूह
श्री धना देवी पार्की " "
आयुष्मति नागरथी देवी भट्ट " "
श्री हिरा कु० धरा भट्ट " "

अम्बीका श्री अम्बिका देवी भट्ट (श्रीश्री) समूह
मञ्जु श्री मञ्जु देवी नाथ (सल्लेरी) समूह
श्री मोति नाथ कैलपाल समूह
श्री गोरख नाथ '' ''
श्री मदन नाथ (सल्लेरी) समूह
श्री राजेन्द्र नाथ कैलपाल समूह
श्री महेश नाथ (सल्लेरी) समूह
श्री कलावती देवी नाथ '' ''
श्री जगदिश नाथ '' ''
श्री राजेन्द्र नाथ कैलपाल समूह
श्री महेश नाथ सल्लेरी समूह
कलावती श्री कलावती नाथ '' ''
लोकराज श्री लोक राज नाथ कैलपाल समूह
श्री सुरेश नाथ '' ''
श्री नरेन्द्र नाथ '' ''

प्रस्ताव नं.१ मकै बिउ वृद्धी कार्यक्रम सम्बन्धमा।

निर्णय नं.१ प्रस्ताव नं. एकमाथी छलफल गर्दा भागेश्वर गा.पा., निजी बिउ व्यवसायी कम्पनी र भागेश्वर गा.पा. वडा नं. ८ नेपाली गाउँ का ४ वटा समूहको साझेदारीमा पर्ने नेपाली गाउँ सेराका कैलपाल जलवायु वातावरण संरक्षण समूह, सल्लेरी जलवायु अनुकूलन वातावरण संरक्षण समूह र तिनैवटा समूहका कृषकहरूले मकैबिउ वृद्धी कार्यक्रममा रामपुर कम्पोजिट र खुमल २ जातको मकैको बिउ उत्पादन कार्य गर्ने निर्णय सर्वसम्मत पारित गरियो।

मञ्जु
Ambika
कलावती

आज मिती २०८० साल चैत्र १६ गतेका दिन भागीरथ गाउँपालिका को आयोजनामा निजी क्षेत्रको संगको साझेदारीमा मौरी बिउ उत्पादन कार्यक्रम संचालन गर्नको लागी पालीका प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत श्री खगेन्द्र भारती ज्यूको अध्यक्षतामा भागीरथ गा.पा. वडा नं. ५ खपालीगाउँ का कृषकहरु संग एक दिने छलफल कार्यक्रम तपसिलका कृषकहरुको उपस्थीतिमा संचालन गरियो।

उपस्थीति

श्री खगेन्द्र भारती प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
श्री तारा सिं कार्की बागवानी अधिकृत
श्री महेन्द्र बहादुर रावल कृषि स्नातक
श्री कर्ण बहादुर रावल बिउ व्यवसायी
श्री दिल बहादुर मडै ना.प्र.स.
श्री खगेन्द्र गिरी पोषण सहजकर्ता
श्री विरकान्त नाथ
" खगेन्द्र नाथ
" प्रजापती नाथ
" बद्रि नाथ
" कृष्णा नाथ
गोदावरी नाथ
" काशिनाथ
कावेराज नाथ
दशरथ नाथ
धनि नाथ
" बेलमती गिरी
" मिन ब पुन मगर
" तिलकराज नाथ
" चन्द्र नाथ
" दासी नाथ
" कलावति देवी गुरुङ
" गंगा देवी थापा मगर
" जसु देवी थापामगर
" सरस्वति देवी गिरी
" भागरती देवी नाथ

मानमती	,,	मानमती देवी ताथ
जानकी	,,	जानकी देवी ताथ
कलावती	,,	कलावति देवी ताथ
वाशु	,,	वाशु देवी ताथ
जय	,,	जय बं० ताथ
~~[illegible]~~	,,	गोविन्द ताथ
कल्पना	,,	कल्पना देवी गिरी

प्रस्ताव नं.१ मकै बिउ वृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन सम्बन्धमा ।

निर्णय नं.१ प्रस्ताव माथी छलफल गर्दा भागेश्वर गा.पा. वडा नं. २ रुपाली गाड स्थित श्री कालभैरव जलवायु अनुकूलन वातावरण कृषक समूह मा निजी क्षेत्रलेको साझेदारीमा राम्पुर कम्पोजिट र/ मनकामना २ जातको मकैको बिउ उत्पादन गर्ने निर्णय पारीत गरियो ।

जानकी
सरस्वती
वाशु
कलावती
जय

Date / /

Page No.

आज मिति २०८१ साल वैशाख २४ गतेका दिन भागेश्वर गाउँ पालिका ८ सिरखेतुरा बिउ बिजन प्रा.लि. को आयोजनामा मकै बिज वृद्धि कार्यक्रम तपसिल को उपस्थितिमा मकै बिउ वितरण कार्यक्रम संचालन गरियो।

उपस्थिति

श्री खगेन्द्र भारती प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

श्री दान सिं बिष्ट प्रा.स.

श्री महेन्द्र बहादुर खाँड्द टीम लिडर

श्री कर्ण बहादुर खाँड्द बिउ व्यवस्थापक

श्री दिल बहादुर भण्डारी ना.प्रा.वि.

श्री बिरभान नाथ अध्यक्ष कालभैरव जलवायु अनुकुलन बिउ उत्पादन समूह ५

श्री चन्द्री नाथ सदस्य ,,

श्री गोबिन्द नाथ सदस्य ,,

श्री दशरथ नाथ सदस्य ,,

श्री कृष्ण नाथ सदस्य ,,

श्री लक्ष्मी नाथ सदस्य ,,

श्री खगेन्द्र नाथ सदस्य ,,

श्री नन्दराम नाथ सदस्य ,,

श्री खगराज नाथ सदस्य ,,

श्री काळु नाथ सदस्य ,,

श्री जगदिप नाथ सदस्य ,,

श्री रघु नाथ सदस्य ,,

श्री हेम राज गिरि सदस्य ,,

श्री रिता देवी नाथ सदस्य ,,

श्री रमेश नाथ ,,

श्री सुरेन्द्र नाथ ,,

श्री खेम राज नाथ ,,

श्री दाली नाथ प्रतिनिधि ,,

श्री भोजनाथ अध्यक्ष हल्दी जलवायु अनुकुलन धान समूह ५

श्री लक्ष्मी देवि नाथ

श्री बिमला नाथ

श्री लाल मनि नाथ

श्री कृष्ण नाथ

चन्द्री श्री चन्द्रा देवि नाथ
मायादेवि नाथ श्री माया देवि नाथ
[signature] श्री गोदा देवि नाथ
[signature] श्री मन्जु देवि नाथ
[signature] श्री ज्योति नाथ
[signature] श्री मदन नाथ
मान श्री ~~बालमती~~ नाथ
[signature] श्री कुलावती नाथ

प्रस्ताव नं.१- मह बिजबिउ कार्यक्रम को लागि रानी (क्वीनबिर) जात को मह को मूल बिउ वितरण सम्बन्धमा

निर्णय नं.१- प्रस्ताव नं.१ माथि छलफल गर्दा आयोजना (गा.पा वडा नं. ५ र ६ मा रहेका उपभोक्ता कृषक समूह मा मह बिजबिउ कार्यक्रम को लागि रानी (क्वीनबिर) जात को मह को मूल बिउ वितरण गरियो।

(१) कालभैरव जलवायु अनुकूल वातावरण कृषक समूह, आयोजना-५ कपाल गाउँ - २४० के.जी
(२) सल्लेरी जलवायु अनुकूल वातावरण कृ.स. आयोजना-५ कपालीगाउँ - १४५ के.जी.
(३) कालपाले जलवायु अनुकूलन वातावरण कृ.स. आयोजना ५ कपाली गाउँ - ४० के.जी.
(४) त्रिवेणी कृ.स. आयोजना-२ बिल्लडी - ८० के.जी.

[signature]

श्री कालभैरव जलवायु अनुकुलन वातावरण कृषक समूह भगेश्वर ५ भंटा डडेलधुरा

शिखरधुरा बिउ बिजन कम्पनी प्रा.ली
अमरगढी, डडेलधुरा
आ.व २०८०/८१ तरकारीको बिउ वितरण भरपाई

क.स.	कृषकको नाम	ठेगाना		सम्पर्क नं.	दस्तखत
१.	कालु नाथ		१५ kg	9848830235	कालु नाथ
२.	जयराजा गिरी		~~११ kg~~ ८ kg	9865618864	जयराज
३.	मानमती देवी नाथ		१५ kg	9865893371	मानमती
४.	दशरथ नाथ		१२ kg	9842214037	दशरथ
५.	प्रजापती नाथ		१० kg	9865718055	प्रजापती
६.	दासि नाथ		१० kg	9741885447	[illegible]
७.	कृष्णा नाथ	भगेश्वर ५	१० kg	9745818964	कृष्णा नाथ
८.	वेलुमती देवी गीरी		१० kg	9848987480	[illegible]
९.	लाक्षी नाथ		६ kg		लाक्षी
१०.	जानकी देवी नाथ		५ kg		जानकी

= १०१ kg

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

शिखर [illegible] बिउ बिजन केन्द्र प्रा.ली

[illegible] कञ्चनपुर

आ.व २०८०/८१ [illegible] बिउ बितरण भरपाई

क्र.स.	कृषकको नाम	ठेगाना	परिमाण	सम्पर्क नं.	दस्तखत
११.	सरस्वती देवी गिरी	भगेश्वर वार्ड नं. ५	८ kg	9766511316	सरस्वती
१२.	केशव नाथ		६ kg	9867590758	[signature]
१३.	तिलक राज नाथ		५ kg	9868768692	[signature]
१४.	कर्ण ब० क्षत्रीमगर		५ kg	9746480050	कर्ण
१५.	चन्द्री नाथ		५ kg		चन्द्र नाथ
१६.	कलावती देवी नाथ		८ kg	9860708183	[signature]
१७	धनि नाथ		६ kg	9847728376	[signature]
१८	जानकी देवी नाथ		१० kg	9868802538	[signature]
१९.	गंगी देवी थापा		४ kg		
२०.	कलावती देवी गुरुङ		४ kg	9868758282	[signature]

= ६१ kg

शिखरधुरी ... प्रा.ली
अ...
...२०८०/८१ ... वितरण भरपाई

क.सं.	कृषकको नाम	ठेगाना	परिमाण	सम्पर्क नं.	दस्तखत
२१.	विरभान नाथ		६ kg		विरभान
२२.	जसि नाथ		१४ kg		जसीनाथ
२३.	गोविन्द नाथ		३ kg	9848980909	
२४.	सन्तु नाथ		३ kg	9840292400	
२५	सोभान नाथ		३ kg	9842[illegible]	
२६	महेन्द्र नाथ		२ kg	9862960590	महेन्द्र
२८	बसन्ती देवी नाथ	भगेश्वर ४ पुली	४ kg	9840527004	बसन्ती
२७	कविराज नाथ		३ kg		भारती
२९	लाछी नाथ		१० kg		लाछिनाथ
३०	मिन ब. पुनमगर		१ kg		मिन

= ४४ kg

...प्रशासकीय अधिकृत

शिखरधुरी बीउ विजन केन्द्र प्रा.ली
अमरगढी ५ डडेलधुरा
आ.व २०८०/८१ मा मकैको बिउ वितरण भरपाई

क्र.सं.	कृषकको नाम	ठेगाना	परिमाण	सम्पर्क नं.	दस्तखत
३१	दिपागिरी नाथ		२ kg		दिपा गिरी
३२	धिरेन्द्र नाथ		२ kg		[illegible]
३३	कल्पना देवी गीरी		४ kg		कल्पना गिरी
३४	गोदावरी देवी नाथ		२ kg		गोदावरी नाथ
३५	धनपता देवी नाथ		२ kg		धनपता

= १२ kg

= बाकी = ८ kg

(भोज नाथ)

शिखरचुम [illegible] ली
अमरगा [illegible]
आ.व. २०८०/८१ [illegible] बिउ वितरण गराइएको सल्लेरी [illegible] हुद

क्र.सं.	कृषकको नाम	ठेगाना	परिमाण	सम्पर्क नं.	दस्तखत
१	लक्ष्मी नाथ	भागेश्वर ५ कपालीगाड	१० Kg.	९८४८८८४१२५	लक्ष्मीदेवि नाथ
२	बिष्ना नाथ	" "	१५ Kg.	९८६५२१४२३६०	बिस्ना नाथ
३	लालमणी नाथ	"	१० Kg.		[illegible]
४	कृष्ण नाथ	" "	१० Kg.		कृष्णनाथ
५	चन्द्रा देवि नाथ	"	५ Kg.		चन्द्रा
६	माया देवि नाथ	" "	१० Kg.		माया देविनाथ
७	गोदा देवि नाथ	"	१.५ Kg.		गोदा नाथ
८	मञ्जु देवि नाथ	" "	१.५ Kg.		मञ्जु
	~~उजादेवी नाथ~~		~~२ Kg.~~		—
	भोज नाथ		२० Kg.		[illegible]

[illegible]

कृषक प्रशासन [illegible] अधिकृत

(भोज नाथ)

शिखर[illegible] बिउ बिजन केन्द्र प्रा.ली

[illegible] डडेल्धुरा

आ.व २०८०/[illegible] कृषकहरूलाई बिउ बितरण भरपाई (दुल्लेखी)

क.स.	कृषकको नाम	ठेगाना	परिमाण	सम्पर्क नं.	दस्तखत
	महेश नाथ	ओगलेख २ [illegible]	3 Kg.		[signature] 4 kg.
	कलावती नाथ [illegible] जयन्ती नाथ (4.5Kg)		4.5 Kg.	९६६८६८८९१०	[signature]
	पदमा देवि नाथ		7.5 Kg.		कलायति
	कलापती नाथ		14 Kg.		[signature] (पतनीको बाट)
	हरिकृष्ण नाथ				

Breeder Se

शिखरधुरी ... प्रा.ली

अमर... ...ुरा

आ.व २०८०/८१ मा मकैको बिउ वितरण भरपाई

(भोज नाथ)

क्र.स.	कृषकको नाम	ठेगाना	परिमाण उन्नत	सम्पर्क नं.	दस्तखत
१	मन्जु देवि नाथ	भोटेश्वर ८ स्पाल्टीगाउ	८ Kg	९८६८६६९१२०६	[signature]
२	जगदिश नाथ	" "	१२ K.g.	९८६८६९८९३६	[signature]
३	मदन नाथ	" "	६ Kg.		[signature]
४	~~भोज नाथ~~ पानकली कल्लवती नाथ		10 Kg.	9767686150	[signature]

[signature]

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

प्रस्ताव न. १. मल बिउ वृद्धि कार्यक्रम ~~बारे~~ सम्बन्धमा

निर्णय: प्रस्ताव १. माथी सामुहिक छलफल गर्दा यस [illegible] मल बिउ आउँदैछन वातावरण [illegible] [illegible] गोठमा बढी: ५ [illegible] बढी को निर्णय अनुसार [illegible] को [illegible] [illegible] परिमाण मा मल आएको छ मल लगाउने निर्णय सर्व सम्मति पारित गरियो।

तपसिल

कृषकको नाम	परिमाण	हस्ताक्षर
१ जगन्नाथ नाथ	३ kg	[illegible]
२ प्रजापति नाथ	४ kg	प्रजापतीनाथ
३ धर्म देवगिरी	३ ,,	धर्म देवगिरि
४ जयराजगिरी	३ ,,	जयराज गिरी
५ जानकी देवी नाथ	६ ,,	जानकी
६ खगेन्द्र नाथ	६ ,,	[illegible]
७ हरि नाथ [illegible]	७ ,,	हरिनाथ

प्रस्ताव नं. १ - मकै बिज माग गर्ने सम्बन्धमा ।

नि. नं. १ – प्रस्ताव नं. १ माथि सामुहिक छलफल गर्दा यस त्रिवेणी कृषि तथा पशुपालन समूहमा निजी बिउ व्यवसायी, भागेश्वर गा० पा० २ कृषक समूह बिच भएको सम्झौता अनुसार मकै बिज वृद्धि कार्यक्रम अन्तर्गत तपसिलका सदस्यहरुले मकै खेती गर्ने निर्णय गरी मकै बिउ माग निम्नानुसार पारित गरियो ।

तपसिल :

क्र.सं.	सदस्यको नाम	माग बिउ किलो	लागेको
१	गोदावरी जोशी (भट्ट)	४kg ६१.	४
२	प्रयाग प्र. भट्ट	५kg - १.	४
३	वामदेव भट्ट	४ kg	४
४	राम सिंह पाली	३ kg	३
५	दामोदर भट्ट	१५ kg	१५
६	गणेश राज भट्ट	४ kg -	४
७	लालमनी भट्ट	५ kg ७ १	४
८	चन्द्रदेव भट्ट	५ kg	५
९	महेश प्र. भट्ट	५ kg - ११	४
१०	भोजराज भट्ट	२ kg	२
११	रामेश्वर भट्ट	१० kg - २.	८
१२	ईश्वरी देवी पाली	३ kg	३
१३	धना देवी पाली	५ kg	५
१४	सुनिता पाली	५ kg - २.	३
१५	कलावती देवी पाली	५ kg ८ ३	३
१६	कृष्ण दत्त भट्ट	३ kg	३
१७	हेमराज भट्ट	५ kg - १	४
१८	नैन सिंह पाली	५ kg ३	३
	जम्मा	६४ kg	[illegible]

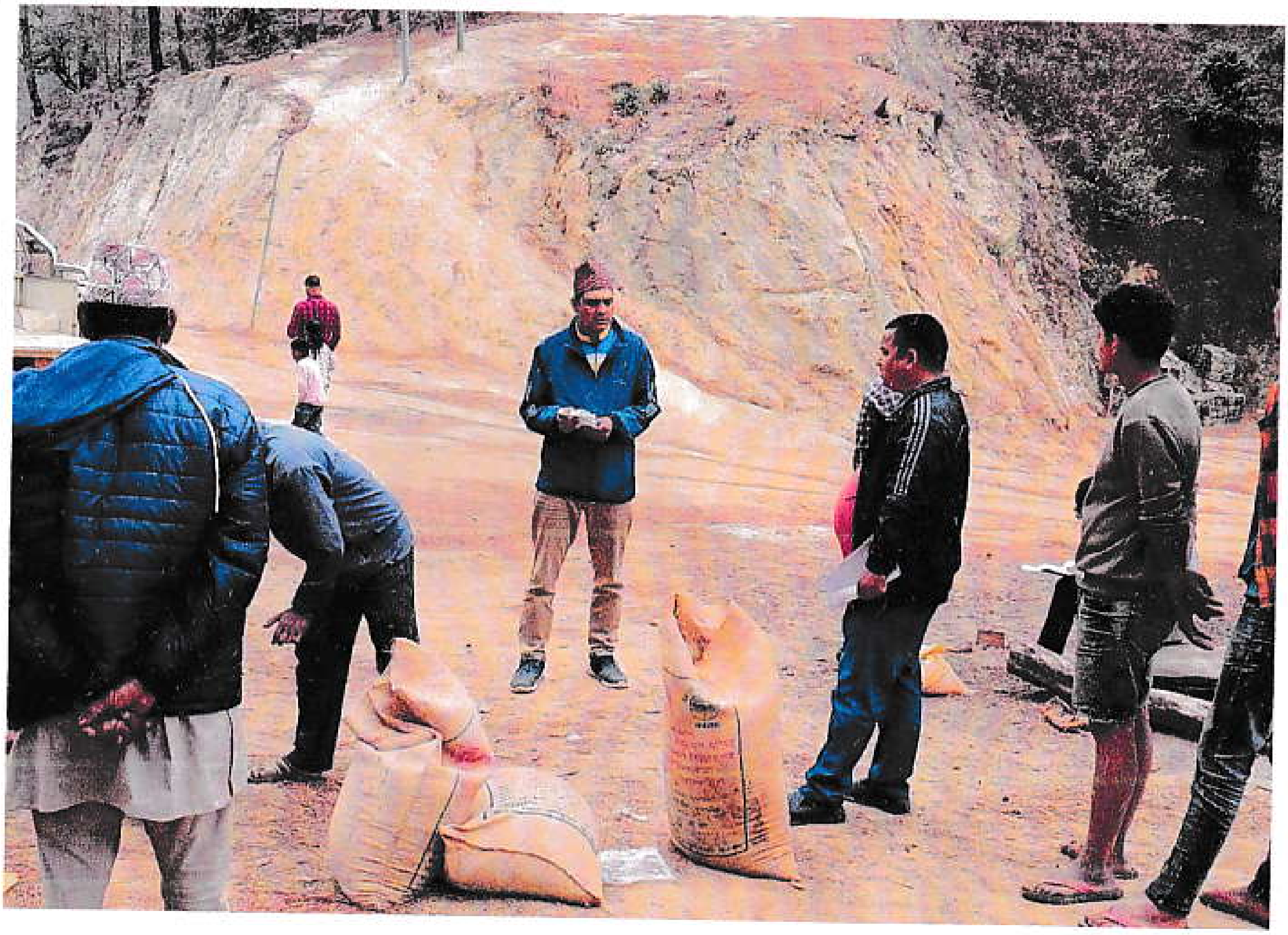

NARC

NARC